

Czas wolny poświęcany dzieciom przez rodziców

Czas wolny i sposób jego wykorzystywania stanowi dla człowieka jeden z najważniejszych wymiarów jego życia. Obok pracy zawodowej czas wolny staje się nieodłączną częścią życia ludzkiego, a w tym życia rodziny, która poprzez wychowywanie swojego potomstwa powinna zaszczerpić w nim chęć i konieczność zarówno do pracy jak i odpoczynku. Czas wolny jest czymś, co towarzyszy człowiekowi od wieków, aby szerzej przyjrzeć się definicji czasu wolnego na początek należałoby wspomnieć, czym tak w ogóle jest czas. „Czas jest jednym z podstawowych pojęć filozoficznych oraz wielkością fizyczną, która określa kolejność, a także odstęp pomiędzy wydarzeniami”.

Rodzina jest pierwszą i podstawową jednostką, w której dziecko uczy się zarządzać czasem wolnym. To właśnie rodzice lub opiekunowie mają obowiązek nauczyć dziecko zagospodarować ten czas w sposób właściwy i korzystny dla niego. Niestety w dzisiejszym świecie nie jest to łatwe, w dobie „pogoni” za pieniądzem, szybko rozwijającą się globalizacją, szerokim postępem technologicznym i niebezpieczeństwami, jakie grożą współczesnej rodzinie. Rodzina, jako krąg środowiskowy ma ogromny wpływ na rozwój wszystkich sfer życia dziecka. Jej głównym zadaniem jest zapewnienie dziecku bezpieczeństwa i opieki wychowawczej.

Jak podaje Kamiński „rodzina to instytucja wychowawcza posiadająca ogromny wpływ na kształtowanie między innymi postaw społecznych i etycznych”. Jednak wychowanie rodzinne jest z reguły nieplanowane i nieracjonalne. Chodzi tu o wzory postaw rodziców i/lub starszego rodzeństwa w zakresie spędzania czasu wolnego, wzory te są zazwyczaj nieprzemysłane, mało kreatywne i słabo aktywne. Rodzice powinni zapewnić dziecku taki wypoczynek, aby „kompensować wady trybu życia dziecka w wieku przedszkolnym i szkolnym, głównie postawy siedzącej”. Ważne są tu zajęcia ruchowe na świeżym powietrzu, spacer.

Wśród dotychczasowych badań podaje się, że najczęstszym sposobem spędzania czasu wolnego przez dzieci jest oglądanie programów telewizyjnych, w dalszej kolejności są gry komputerowe, zabawy z kolegami, koleżankami. Nieliczny procent dzieci spędza swój czas wolny na rozwijaniu swoich osobistych zainteresowań. W takim wypadku, gdy media odgrywają znaczącą rolę w odpoczynku i spędzaniu czasu wolnego, ważne jest, aby to rodzice spędzając czas z dziećmi w pełni wykorzystali go na to, aby:

- wyrażać i dzielić swoje emocje z dziećmi;
- być otwartymi na propozycje swoich pociech;
- obserwować dzieci i wyciągać wnioski ze wspólnych zabaw, wyjść;
- aktywnie spędzić wspólny czas.

To właśnie rodzice mają za zadanie wpoić swoim pociechom „systemy i zasady” spędzania czasu wolnego i stanąć na wysokości zadania w zaspokojeniu potrzeb dzieci w zakresie czasu wolnego. Natomiast dzisiejsza rzeczywistość stawia przed „współczesnymi rodzicami” ogrom wymagań. „Wiele rodzin staje codziennie przed dylematem, jak pogodzić oczekiwania stawiane przez rynek pracy i pracodawców, potrzebę zarabiania pieniędzy

z wymaganiami stawianymi przez życie rodzinne, związanymi z pozostawianiem w związku, pełnieniem roli rodzica oraz z potrzebą odpoczynku.

Potrzeby dzieci w zakresie czasu wolnego zmieniają się z biegiem lat. Jeszcze niespełna dekadę temu dzieci swój wolny czas spędzały głównie na zabawach poza domem lub w gronie rodzinnym. Obecnie większość z nich po powrocie z przedszkola/szkoły jest pozostawiona samym sobie razem z telewizorem lub komputerem, a rodzinne spędzanie czasu odbywa się raz w tygodniu albo przy okazji świąt czy wspólnych wakacji. Drastycznie uległa zmianie różnorodność form spędzania czasu wolnego. Jak wynika z badań, większość dzieci spędza go głównie w domu – przed komputerem albo telewizorem.

Potrzeby dzieci w czasie wolnym szeroko wiążą się z: uczestnictwem w kulturze między innymi poprzez chodzenie do kina czy teatru, udziałem w życiu społeczeństwa, rozwijaniem własnych pasji i zainteresowań, czy równie ważnym odpoczynkiem biernym.

Nie każdą rodzinę stać na to, aby codziennie wspólnie wygospodarować czas wolny, dlatego najczęściej rodzice starają się nadrobić stracony czas w dni wolne od pracy i nauki. Jest to pewne wyjście z sytuacji, ale trzeba pamiętać, że tak naprawdę nic nie jest w stanie zastąpić nawet kilkuminutowej dziennej rozmowy ze swoim dzieckiem czy wspólnie spędzonych chwil. Ważne, więc aby rodzice starali się swoim dzieciom przekazać pozytywne wzory spędzania czasu wolnego poprzez rozbudzanie dbałości o kulturę, odpowiednie manipulowanie wzorem w danym środowisku, czy krytykowanie wzorów negatywnych. Rodzic powinien wprowadzić dziecko w zakres gospodarowania czasem wolnym w sposób subtelny bez narzucania własnej wizji. Warto zaznaczyć, iż prawidłowe wprowadzenie młodych jednostek w aktywne branie udziału w życiu społecznym, umiejętne planowanie czasu poświęcanego pracy, dodatkowym czynnościom i wypoczynkowi pozwoli im w pełni rozwinąć się w dalszym życiu.